

Bayer Zsolt: Búcsú

2012 február 18. Flag

Szöveg méret

90
Mentés

- 0

5

Átlag: 5 (1 szavazat)

Mérték

Esztergom falai alatt halt h?si halált Balassi Bálint. Egyike a legnagyobbaknak. Istenes versei a korai magyar irodalom legszebb, legmaradandóbb, legszemélyesebb darabjai.

Amikor összeírták az aznapi veszteséglistát, az osztrák jegyz? ennyit írt fel a papírra:

„Meghalt Valentinus Balassi, istentelen magyar.”

Sok „istentelen” magyarunk közül az els?…

S aztán elszalad még majd’ három szenvedéssel teli magyar évszázad, s felt?nik irodalmunkban Kazinczy Ferenc. Nem illik ?róla másképpen szólni, mint a legnagyobb elragadtatás hangján. Legf?képpen pedig a nyelvújításban végzett élenjáró s fáradhatatlan munkássága indokolja ezt az ájult tiszteletet. De azért most említsük meg, hogy Kazinczy Ferenc volt az, aki akadémikus és klasszicizáló ízlésterrorjával elhallgattatta a niklai remetét, a „Dani uraságot” – drága jó Berzsenyinket. Egyikét a legnagyobbaknak. S majd Ady fedezi fel magának újra, s persze minekünk. Ady – s utóbb Illyés:

„Mert nem ijeszt, mi csak ijeszthet,
nem ölhet, mi csak ölne minket,
mormolj magadra varázsinget,
kiáltsd az éjbe Berzsenyinket.”

Belekiáltottuk azóta, Istenem, de hányszor…

S aztán bekopogtatott mihozzánk is a nagy rabló, a legnagyobb lator, a huszadik század. És nemcsak milliókat ölt, de lelkeket is gyilkolt. És minden meggyilkolt lélek egy emberben rejt?zködött.

És megölte a nagyságokat is a legnagyobb lator. Wass Albert még Babitstól – a legnagyobbak egyikét?l – kap Baumgarten-díjat, aztán belehazudják a felejtés, az elhallgatás feneketlen kútjába. És semmi kis akarnokok, tehetségtelen gazfickók mondanak róla ítéletet a mai napig.

Szabó Dezs?nk egy nyilvános utcai padon leli halálát, úgy kaparják el, mint valami ebet. És évtizedekre eltemetik szellemét és nagyságát is azok, akik azt hitték, eltörlik végképp a múltat.

És a süket csöndbe szám?zik Tormay Cécile-t is, akit saját korában még Nobel-díjra sem tartanak méltatlannak. És Márait is kitagadják a „kánonból”, aztán utóbb kénytelenek visszavenni, félszívvel, undorodva, csak azért, mert rájuk d?l a hatalmas emlék. De meg- és át- és el- és felülíratik a múlt, s egy elviselhetetlen ideológiai ízlésterror szab mértéket, ítél él?k s holtak felett – s teszi ezt a Kazinczy nagysága és bátorsága és tisztessége nélkül.

Kicsi, gyáva, tisztességtelen ízlésterror ez, s már régen nem is csak ízlésbeli a hatása, határa, hatálya. Mindent megítél, s lelket öl, sorsot ront, egyetlen szavával.

Ilyen áldozatra szánták ?t is, akit ma temetünk.

Temették volna már élve, elevenen, arccal lefelé, összedrótozva, embertelenül.

Temették volna, de nem tudták.

Egy tömbb?l faragott, nagy, komor teste és lelke ellenállt mindennek.

Egy tömbb?l faragott, nagy magyar ember volt.

Egyike a legnagyobbaknak.

Belefért lelkébe az egész ország, az egész meggyalázott, lebecsült, kiröhögött magyarság.

Arcul köpték érte.

Így állt be ? már életében a nagy magyar halottak sorába. Onnan indult, a holtában is meggyalázott Balassi mell?l, és rárivallt a svarcgelb tintanyalóra. Rárivallt mindenkire, aki bennünket bántott. Nem nézett koreszmére, tabukra és hamis bálványokra, nem érdekelte a származás hazug menlevele – csak a magyar sors, a magyar bánat, magyar öröm, magyar jöv? és magyar érdek érdekelte.

„Most tél van és csend és hó és halál.
A föld meg?szült;
Nem hajszálanként, mint a boldog ember,
Egyszerre ?szült az meg, mint az isten,
Ki megteremtvén a világot, embert,
E félig istent, félig állatot,
Elborzadott a zordon m? felett
És bánatában ?sz lett és öreg.”

Így temetjük ?t, Vörösmartyval.

S megpróbálunk odaállni az emléke alá. Vagy mögé. Hogy óvjon, segítsen, védelmezzen – és irányt szabjon.

Isten veled, István bátyám…
Bayer Zsolt - magyarhirlap.hu

Ajánló